

unicef
za svako dijete

Miloš Rajković, učesnik programa "Roditeljski čet", u igri sa sinom u Podgorici, juna 2021.
© UNICEF Crna Gora/Duško Miljanović/2021.

ONLAJN GRUPE ZA PODRŠKU RODITELJIMA KAO VID PROMOVISANJA POZITIVNOG RODITELJSTVA I PREVENCije NASILJA

“

Naše cijelokupno porodično okruženje se poboljšalo. Jednostavno rečeno, naši odnosi kod kuće su bolji nakon vremena koje provodimo sa svojom djecom i porodicom. Naravno, više je ljubavi i harmonije, a sve to vodi harmoniji i napretku uopšte.

Otat, učesnik programa u Crnoj Gori

”

Roditeljski čet: Program „Roditeljstvo za cjeloživotno zdravlje“ adaptiran za izvođenje putem interneta, koji se realizuje putem video-konferencija i čet sesija.

Cilj istraživanja: Testirati učinkovitost programa „Roditeljski čet“ u pogledu smanjenja grubog i nasilnog ophođenja prema djeci, poboljšanja odnosa roditelj – dijete i opšte dobrobiti djece u Crnoj Gori.

Učesnici: 54 roditelja djece uzrasta 2–17 godina

Vremenski okvir: 2021. godina

Intervencija: Cilj „Roditeljskog četa“ je promovisanje razigranog roditeljstva i sprečavanje nasilja putem onlajn grupe za podršku roditeljima djece uzrasta 2–17 godina. Sadržaj predstavlja prilagođenu verziju [programa Roditeljstvo za cjeloživotno zdravlje](#) za malu djecu i za adolescente, koji se u ovom obliku izvodi kao program grupe za podršku putem onlajn platformi za razmjenu tekstualnih poruka, kao što je Vocap (Whatsapp).

Program uključuje tekstualne/zvučne poruke, video-poruke,

Finansira
Evropska unija

unicef
za svako dijete

Primjer ilustrovane priče iz programa "Roditeljski čet"

“

Pa, na početku, kada čujete da traje toliko sedmica... zvuči dosta dugo, ali kako se program bliži kraju, pitate se – možemo li ovako nastaviti svake sedmice? Meni ovo dođe kao terapija i podsticaj da radim više, pa bih s ove pozicije rekla da bi program mogao trajati i duže.

Majka, učesnica programa u Crnoj Gori

”

ilustrovane priče i zadatke za aktivnosti koje se izvode kod kuće. Sadržaj se fokusira na provođenje vremena s djecom, pozitivno osnaživanje, zaštitu djece, te suočavanje s poteškoćama i njihovo prevazilaženje.

„Roditeljski čet“ realizovali su obučeni facilitatori, koji su radili s grupama 8–11 roditelja tokom perioda od osam sedmica tako što su sedmično organizovali jednu video sesiju i jednu čet sesiju, a svakodnevno slali poruke kako bi podržali angažman roditelja.

Dizajn studije: Svi roditelji su popunili anketu prije i nakon programa. Pored toga, obučeni istraživač intervjuisao je deset roditelja i šest facilitatora. Ovi podaci su analizirani kako bi se utvrdilo da li je program imao uticaja na grube roditeljske prakse, odnosno pozitivno roditeljstvo.

KLJUČNE PORUKE:

- [Studija](#) iz 2018. godine pokazala je da je 66% djece u Crnoj Gori uzrasta 1–14 godina bilo izloženo nekom vidu nasilnog disciplinovanja u posljednjih mjesec dana.

- Zlostavljanje djece ima ozbiljan i trajan uticaj na fizičko i mentalno zdravlje djece, pri čemu se negativne posljedice očituju i na ekonomskom i društvenom planu.
- U zemljama poput Crne Gore, onlajn grupe za podršku roditeljstvu daju obećavajuće rezultate u pogledu smanjenja nasilja nad djecom, povećanja pozitivnog roditeljstva i poboljšanja mentalnog zdravlja roditelja.
- Onlajn intervencije čiji je cilj podrška roditeljstvu podrazumijevaju niže troškove, omogućavaju da se dosegne veći broj korisnika i mogu se implementirati čak i tokom kriza, poput pandemije kovida-19.

KLJUČNI NALAZI:

- Prosječne stope redovnog poхађања bile su visoke: 80% učesnika je bilo prisutno na 11 ili više od ukupno 16 predviđenih sesija. Veće stope prisustva primijećene su među majkama/starateljkama, naročito onima sa ženskom djecom i onima koje imaju fakultetsko obrazovanje. Samo su dva učesnika odustala od programa nakon njegovog početka, što ukazuje na dobar nivo prihvatanja programa.

- Prema navodima roditelja, u poređenju sa stanjem prije programa, pozitivno roditeljstvo povećalo se za 6%, grubo i nasilno ophođenje prema djeci je ukupno smanjeno za 57%, dok su roditeljska depresija i stres smanjeni za 22%, odnosno 33%.
- Roditelji/staratelji koji su prije programa prijavili veći

Finansira
Evropska unija

za svako dijete

© UNICEF Crna Gora/Duško Miljanić/2021

stepen neželjenog ponašanja djece i majke/starateljke koje su doživjele nasilje od strane intimnog partnera ukazuju na veći stepen smanjenja nasilnih roditeljskih praksi. S obzirom na veličinu uzorka, ove rezultate treba tumačiti s oprezom. Druge karakteristike roditelja/staratelja i djeteta nisu uticale na rezultate programa, a nisu prijavljeni nikakvi štetni efekti programa.

- Analiza podataka dobijenih putem intervjua pokazala je da roditelji smatraju da je „Roditeljski čet“ prihvativ i učinkovit. Roditelji izjavljuju da je program rezultirao pozitivnom promjenom u načinu na koji pristupaju roditeljstvu i porodičnim odnosima.

IMPLIKACIJE U POGLEDU POLITIKE I PRAKSE:

- „Roditeljski čet“, digitalni program podrške roditeljstvu, daje obećavajuće rezultate u pogledu smanjenja nasilja nad djecom i poboljšanja dobrobiti djece u Crnoj Gori.
- Lokalni partneri u Crnoj Gori mogu uspješno sprovoditi digitalne programe podrške roditeljstvu uz niske troškove, te ove programe treba učiniti dostupnijim.
- Partnere za implementaciju treba ohrabriti da prikupljaju podatke o monitoringu i evaluaciji realizacije digitalnih programa kako bi dali doprinos jačanju ovih intervencija i omogućili njihovu uspješnu realizaciju.
- Snažno se ohrabruju dalja istraživanja o digitalnim programima podrške roditeljstvu u Crnoj Gori.

“

Moja djeca su dobra, ali ponekad su nestošna, a ja sam stalno tražio način da ih smirim, nagovorim da pokupe svoje igračke i naučim ih šta je pozitivno, a šta nije. Jednog dana sam saznao za UNICEF-ov program roditeljstva i odlučio da se prijavim kako bih stekao vještine koje će mi pomoći u podizanju moje djece.

Miloš Rajković, učesnik programa „Roditeljski čet“

”

ZA VIŠE INFORMACIJA

Ida Ferdinandi | UNICEF Crna Gora | iferdinandi@unicef.org

Finansira
Evropska unija

za svako dijete